

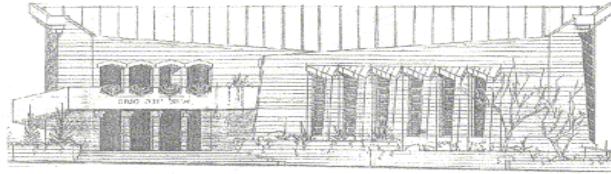
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשת שבת פ' אמור תשס"ח בנושא: נוהגים כבוד זה בזה

שבת שלום ועצמאות שמח, שהיום הוא ה' אייר ובעצם היינו צריכים לחגוג את יום העצמאות בשבת, אבל כדי למנוע חילול שבת הקדימו אותו ליום חמישי. וכך היה גם בקום המדינה, כאשר המנדט הבריטי הסתיים בליל שבת ו' אייר תשי"ח בחצות, ב- 12.00 בלילה. ואז החליט ראש ממשלת ישראל דוד בן גוריון שאי אפשר להקים מדינת היהודים מתוך חילול שבת, ולכן הקדים את הכרזת המדינה ליום שישי, ה' אייר אחרי הצהרים מתוך כבוד לקדושת השבת ומתוך כבוד לשומרי שבת.

בתקופה של ספירת העומר מצוה לתקן את הסיבה שגרמה למיתת תלמידי ר' עקיבא והיא "שלא נהגו כבוד זה בזה". מו"ר הרב שאול ישראלי זצ"ל הסביר שתלמידי ר' עקיבא הו חלוקים ביחס למדינה היהודית בהנהגת בר כוכבא. היו שראו במדינה 'ראשית צמיחת גאולתנו' כדעת רבם ר' עקיבא שאמר על בר כוכבא שהוא דומה למלך המשיח (רמב"ם מלכים יא, ג), מפני שהוא מחדש מלכות ישראל ויש לו גבורה צבאית. לעומתם היו תלמידי ר' עקיבא שלא סברו כרבים (איכה רבה ב, ד) ור' יוחנן בן תורתא אמר לו: "עקיבא יעלו עשבים בלחייך ועדיין אינו בא (המשיח)". ומתוך מחלוקת לשם שמים הגיעו למחלוקת שלא לשם שמים והפסיקו לנהוג כבוד זה בזה.

ספירת העומר הוא המבחן הגדול גם בזמננו. לצערנו יש שנכשלים באותו חטא של תלמידי ר' עקיבא דווקא בתקופה הזו, מפני שחלים בה יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל, יום העצמאות ויום ירושלים, שבהם הדעות חלוקות ויש שמגיעים אפילו לבזוי תלמידי חכמים. בהזדמנות זו חובה להביע מחאה נמרצת על בזוי תלמיד חכם מובהק, ראש ישיבות בני עקיבא, מורינו הרב חיים דרוקמן שליט"א. בשיעור היום אחרי-צהרים נדון בסוגיה הזאת של ביטול גיור וגיור לכתחילה. המחלוקת על הגיור גרמה לכך, שקבלתי השבוע טלפון בהול מגר-צדק אמיתי ששאל אותי האם הוא צריך לעשות גיור חוזר לחורמא. כמובן תשובתי היתה חד-משמעית: לא!

ולהיפך וכשמכבדים זה את זה, יש בזה קידוש ה' וכולם נהנים מזה ודוגמה לכך הוא שיתוף פעולה כאן בבית-שמש בין הרבנות לעדה החרדית בנושא העירוב המהודר. רבות ניתן ללמוד מיחסי הכבוד שהיו שרויים בין גדולי הדור הקודם, מרן הרב קוק זצ"ל, הרב הראשי לארץ ישראל והרב יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של העדה החרדית. כשתלמידי חכמים מכבדים זה את זה, למרות מחלוקת הדעות שיש ביניהם, יש תוצאות טובות לעם כולו. בשנת תרע"ד (1914) הם יצאו ביחד אל העם שבשדות, למסע התשובה בגליל. ומספר הרב חרל"פ שהגיעו לקיבוץ פוריה ליד טבריה, שחבריו היו ידועים כמחללי שבת ואוכלי מאכלות אסורות. אחרי ששמעו חברי הקיבוץ בקשב רב את דברי הרב קוק, הם התחילו לרקוד והרב קוק הצטרף עליהם ולבש את בגדיהם, בגדי שומר ובין ריקוד לריקוד דרש בפניהם על ערך התשובה וביקש מהם להפסיק לחלל שבת ולאכול מאכלות אסורות. אמר להם הרב קוק: 'כשם שאני לבוש עכשיו בבגדים שלכם, בגדי שומר, כך עליכם להתלבש בבגדים שלנו, היינו בציצית ותפילין'. חברי הקיבוץ המשיכו לרקוד ביתר התלהבות ואז הציע הרב חיים זוננפלד מהעדה החרדית, שישיירו איתו את המזמור 'הולך תמים ופועל צדק' (מזמור טו) וכך היה. כל חברי הקיבוץ שרו את המזמור כולו ביחד עם הרב זוננפלד בהתרגשות רבה. עוד אותו לילה בשעה שתיים אחרי חצות חתם ועד הקיבוץ על פרוטוקל בפני הרב קוק, שישמרו את השבת בקיבוץ ויאכלו רק כשר ויעמידו משגיח נאמן על הכשרות. ובאותו שבוע הביאו חברי הקיבוץ פוריה איש ירא-שמים מטבריה שהכשיר להם את כל המטבח והם התחילו לשמור שבת ואפילו הלבישו את הילדים בארבע כנפות עם ציציות.

זו התוצאה כאשר מכבדים זה את זה למרות הבדלי ההשקפות ופועלים ביחד. פעם שניהם הגיעו לברית, הרב קוק כסנדק והרב זוננפלד כמוהל. הם עמדו בפני הכניסה לאולם והרב זוננפלד כיבד את הרב קוק שיכנס ראשון: 'הלא הרב הוא כהן'. והרב קוק סירב וכיבד את הרב זוננפלד שיכנס ראשון: 'הלא הרב הוא תלמיד חכם וזקן ממני'. וכך עמדו כמה דקות וכל אחד רצה לכבד את השני עד שהרב תפס את הרב זוננפלד בזרועו ואמר: 'ביחד נכנס'. ונכנסו לאולם שלובי זרוע.

וכן ביחסים בתוך המשפחה ובפרט בין איש לאשתו יש לשים לב לא רק לאהבה אלא גם לכבוד לשוני ומיוחד שבשני. ועל זה האיש חותם בכתובה בארמית: "ואנא...אוקיר...יתיכי כהלכות גוברין יהודאין...דמוקריין...לנשיהון בקושטא". וכדאי לדעת בעברית על מה חותמים: "אני אכבד אותך כהלכות של גברים יהודיים, שמכבדים את נשותיהם באמת." זה הבסיס לכל חיי נישואין, כפי שפסק הרמב"ם (אישות טז, יט-כ): "צו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו...וכן צו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה." כמו שאצל ר' עקיבא לא מספיק ש"ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה", אלא צריך גם "שינהגו כבוד זה בזה", כך בכל בית בישראל צריך נוסף לרגש האהבה בין בני הזוג ובין הורים לילדים, גם כבוד לשוני ולמיוחד שיש בשני. ואז יתקיים בנו בע"ה פסק וברכת הרמב"ם: "בדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח."